

ANUARIO BRIGANTINO

Historia - Arte - Literatura - Antropoloxía - Entidades culturais e deportivas - Acontecementos do ano - Administración Municipal

Fundado por D. Francisco Vales Villamarín

Director: Alfredo Erias Martínez

Secretario e asesor: Julio Cuns Lousa

Asesores:

Manuel Ares Faraldo

José Antonio Miguez Rodríguez

Colaboradores técnicos:

José Luis Casal Castro

Carlos Fernández Fernández

Francisco López Fernández

María Josefa Purriños Aller

María del Pilar Vázquez Ares

José María Veiga Ferreira

EXCMO. CONCELLO DE BETANZOS

1990

nº 13

Dos traballos asinados
responden os seus auto-
res, dos demais a direc-
ción do ANUARIO

Cuberta: Don Cosme Antolín Serrano Crespo, "Boticario con Real Título", retratado ó óleo por Balaca no 1844. Xentileza da Familia Couceiro.

Contracuberta:

Blasón municipal de Betanzos (1818), actualmente ubicado no Museo das Mariñas e procedente do antigo Cuartel de Milicias (barrio da Ribeira). A coroa foi picada polos republicanos.

Deseño da cuberta, composición e maqueta: Alfredo Erias.

Depósito legal: C-900/91

Imprime: LUGAMI. Rúa de Santiago, 4, Betanzos.

Ilmo. Sr. Don Manuel Lagares Pérez
Alcalde-Presidente do Excmo. Concello
de Betanzos

Novamente me corresponde face-la salutación para a publicación do Anuario Brigantino que acada o número 13 e que conta, cada ano que pasa, con máis prestixio e recoñecemento. Non cabe dúbida que, entre as publicacións municipais, o Anuario ten un nome propio, que cada vez se fai máis importante, tanto polo esmero na súa edición como polas importantes firmas que colaboran cos seus traballos.

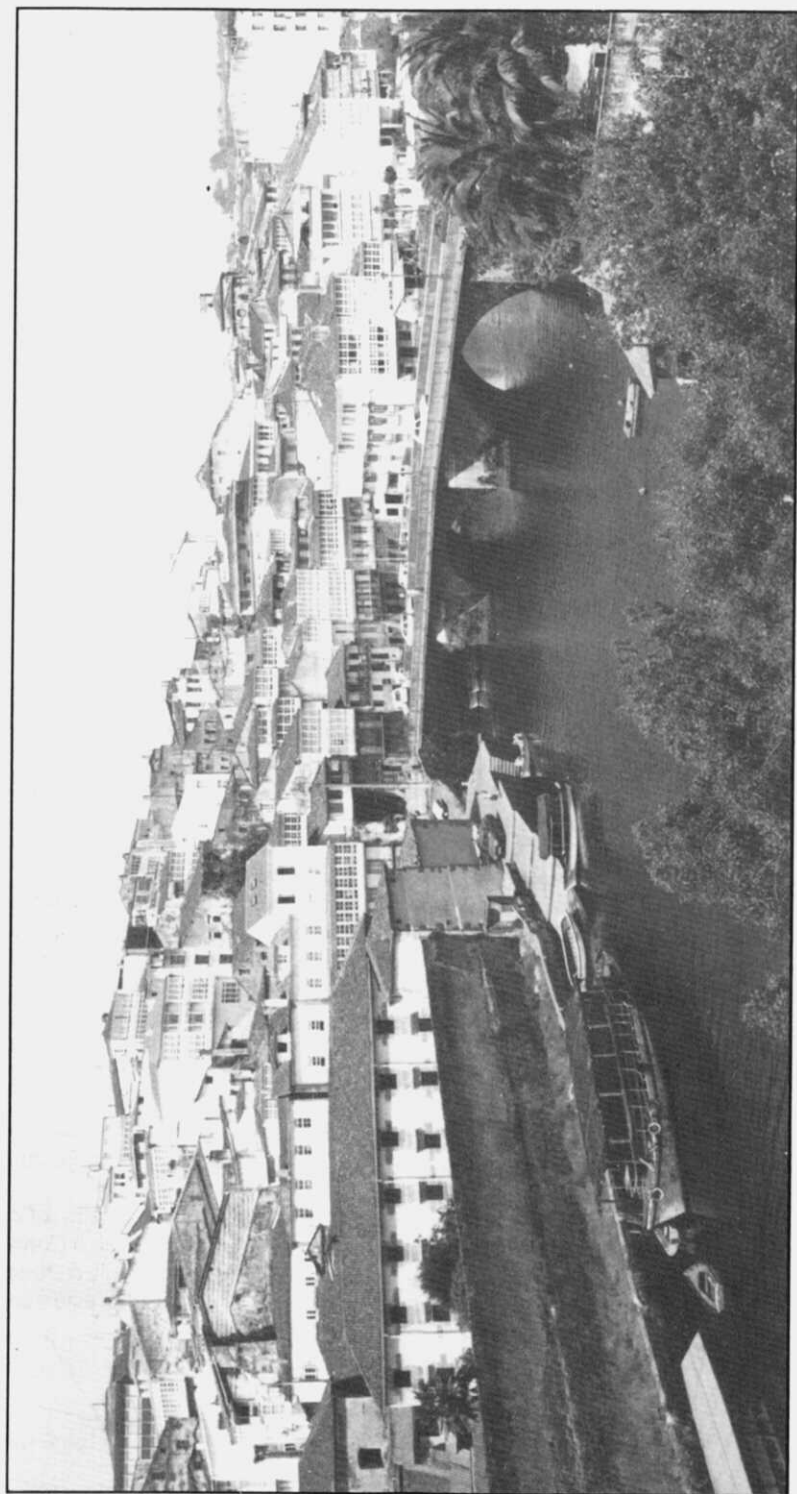
Se Betanzos é unha Cidade que conta no mundo da cultura galega cunha proxección relevante, un dos aportes importantes constitúeo o Anuario que presento, e que, nas súas orixes, lle debe tanto á figura de D. Francisco Vales Villamarín quen, coa súa dedicación e estudo de temas betanceiros e galegos, fixo trascendentais aportacións que están recollidas en diversos números desta publicación e doutras moitas. Precisamente, e como mostra do seu amor por Betanzos, proxectado e continuado polos seus familiares, tivemos ocasión a principios do mes de maio deste ano [1991], e con motivo de cumprirse o centenario do seu nacemento, de inaugurar no importante complexo cultural de Santo Domingo, unha sala de investigación adicada á súa memoria, onde se recollen os seus traballos, diplomas, distincións, recordos e, en xeral, unha parte importante da súa investigación e da súa vida.

Espero que esta sala de investigación "Vales Villamarín" axude a moitos estudiosos de Galicia nos seus proxectos, do mesmo xeito que o fará esta publicación polos importantes traballos que contén.

O meu agradecemento á Deputación Provincial e á Consellería de Cultura así como a tódolos organismos que contribúen a posibilita-la presente edición e igualmente ó Concelleiro de Cultura e Deportes, D. Francisco Díaz Pereira polo seu interés e disposición e ó Director do Anuario, D. Alfredo Erias Martínez e a tódolos colaboradores por facer posible este número.

Un cordial saúdo.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Lagares', written over a horizontal line. The signature is stylized and somewhat cursive.

Betanzos desde a Ponte Vella. Foto Gabín.

ÍNDICE

HISTORIA, ...

Páxinas:

Castro de Elviña: 1ª campaña de excavaciones, por LUIS MONTEAGUDO GARCÍA	11
O xacemento arqueolóxico de Paleo (Carral): Dun machado de época megalítica a unha necrópole tardorromana e/ou altomedieval, por ALFREDO ERIAS	27
"Johan Martín da Ponte de Beutansoss": Un mercader, navegante, pirata, cartógrafo y ... franciscano del s. XV, por JUAN LUIS CAMACHO LLITERAS.	47
La Cátedra de Latinidad de Betanzos, por MANUEL ARES FARALDO	55
Aspectos económicos de la sociedad brigantina en el s. XVIII: los medios de vida (I), por BERTA MARÍA VAQUERO LASTRES	59
Aproximación a la historia de la Farmacia Couceiro Serrano, por XOSÉ Mª VEIGA FERREIRA y CARLOS FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ	73
O ensino primario en Betanzos: 1839-1844, por PILAR MORANDEIRA ROEL	111
La enseñanza secundaria en Betanzos en el siglo XIX: El Instituto Libre y los colegios privados, por ANTONIO MEIJIDE PARDO	117
Un aerostato singular, por JOSÉ LUIS LISSARRAGUE LEIS	137
Apuntes sobre la Delegación del Consejo de Galicia en Europa (III), por JAVIER ALVAJAR LÓPEZ	141

ARTE, LITERATURA, ANTROPOLOXÍA, ...

El convento de Santo Domingo de La Coruña, por CARMEN MANSO PORTO	205
Merindade do castelo de Moeche, por XOSÉ ANTÓN GARCÍA LEDO	263
O Brasón dos Freixomil: Certificación dun Rei de Armas, por XOSÉ ANTÓN GARCÍA LEDO	267
Un lexendario gaitreiro das Mariñas: O Vello Rilo, por XESÚS TORRES REGUEIRO	273
<i>In memoriam</i> : Xosé María Díaz Castro, por XESÚS TORRES REGUEIRO	295
Problemática de los compositores gallegos actuales, por CARLOS LÓPEZ GARCÍA-PICOS	299
Un respeto para la tumba de Gonzalo Eans, por BRAIS DA BOUZA	304
Poemas de la vejez, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ	305

ENTIDADES CULTURAIS E DEPORTIVAS, ...

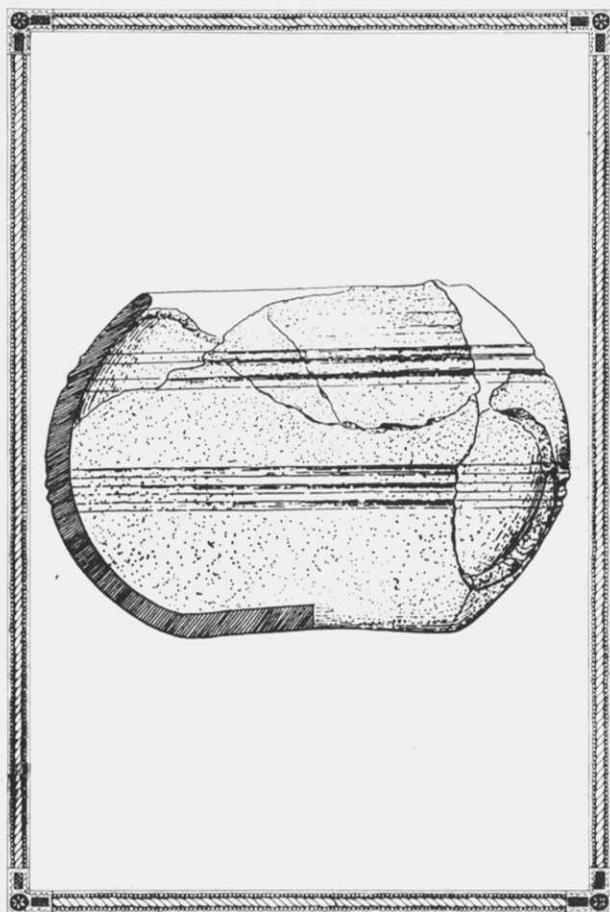
O Arquivo do Hospital de San Antonio da cidade de Betanzos, por ALFREDO ERIAS e CARLOS FERNÁNDEZ	313
Asociacións culturais	323
A Banda Municipal de Betanzos, por JOSÉ LUIS CASAL CASTRO	329
"Vive a Natureza", por C.E.M.	332

ACONTECEMENTOS DO ANO

335

O corvo da Agra dos Pampillos. Debuxo de Erias.

HISTORIA, ...

Don Carlos Alonso del Real. Debuxo de Erias.